

POSTANOWIENIE

3 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 3 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J. Z. i K. Z.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 27 czerwca 2023 r., I ACa 931/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz każdego z powodów po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia pozwanej do dnia zapłaty.**

[dr]

UZASADNIENIE

Pozwana P. spółka akcyjna
w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Szczecinie z 27 czerwca 2023 r., wydanego w sprawie o ustalenie i zapłatę.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca wskazała na występowanie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzające się do następujących pytań:

1. czy w przypadku uznania przez sąd, że postanowienia przeliczeniowe umowy o kredyt denominowany mają charakter niedozwolony, możliwe jest uznanie przez sąd krajowy, że umowa kredytu może dalej obowiązywać z pominięciem zakwestionowanych postanowień jako umowa o kredyt w walucie obcej bądź jako umowa o kredyt w złotych polskich z oprocentowaniem opartym na stawce LIBOR/SARON?;

2. od kiedy bank pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia polegającego na zwrocie nienależnie (z uwagi na nieważność umowy kredytu spowodowaną abuzywnością klauzul przeliczeniowych) pobranych od konsumenta kwot?;

3. czy bank może pozostawać w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia na rzecz konsumenta, w sytuacji gdy nie ma pewności, że konsument ma świadomość skutków nieważności umowy kredytu czy też nieważności aneksu przewalutowującego kredyt z waluty rodzimej na walutę obcą i świadomie godzi się na te skutki?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne zostały już wystarczająco wyjaśnione w orzecznictwie, w szczególności w uchwale całego składu Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, OSNC 2024 nr 12, poz. 118, mającej moc zasady prawnej. W powołanej uchwale Sąd Najwyższy ugruntował dotychczasową linię orzecniczą i przyjął że:

1. W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego

postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

2. W razie niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

3. Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.

4. Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.

5. Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Należy wskazać, że odstępianie od zasady prawnej przyjętej przez skład całej Izby jest możliwe tylko przez wydanie kolejnej uchwały w analogicznym składzie (art. 88 ustawy o SN).

Wyeliminowanie abuzywnych klauzul przeliczeniowych nie prowadzi do utrzymania w mocy kredytu indeksowanego kursem CHF jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR. Nie ma także podstaw do zastąpienia stawki oprocentowania LIBOR stawką WIBOR (zob. wyroki SN: z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22). W wyroku z 6 marca 2019 r. (C-70/17 i C-179/17, Abanca Corporación Bancaria SA i Bankia SA, pkt 54) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykluczył, aby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach, w szczególności

przez odwołanie się do kursu walut stosowanego przez Narodowy Bank Polski. Ponadto w orzecznictwie szeroko wypowiedziano się również co do niemożności uzupełnienia postanowień umownych przy wykorzystaniu art. 358 § 2 k.c., art. 41 pr. weksl.; art. 24 ust. 3 ustawy o NBP w zw. z art. 385¹ § 2 k.c.

W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazuje się, że w razie stwierdzenia nieważności umowy kredytu zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, konsument jest uprawniony do domagania się od przedsiębiorcy zwrotu świadczeń spełnionych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy oraz odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania tego zobowiązania, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tego świadczenia (zob. wyrok z 14 grudnia 2023 r., C 28/22). Powstanie stanu wymagalności roszczenia o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy oraz stanu opóźnienia w realizacji tego roszczenia przez zobowiązanego, nie jest uzależnione od stanowiska konsumenta co do braku jego zgody na dalsze obowiązywanie umowy zawierającej klauzulę abuzywną (zob. wyrok TSUE z 7 grudnia 2023 r., C-140/22).

Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności w postaci nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935).

[dr]

[a.ł.]

